

CLOENDA DE LA UNIVERSITAT CATALANA D'ESTIU 2009

Liceu Renouvier, Prada (Conflent), 25 d'agost de 2009

Voldria començar amb una reflexió per a la proposta, que és molt senzilla, tant des del punt de vista individual com col·lectiu, i que no és altra que la que hem de ser savis i valents. Savis per comprendre quin camí de futur, quin és el millor camí que volem seguir en això que anomenem, entenem, com a Països Catalans. Però també valents per no defallir en aquest compromís col·lectiu, el nostre compromís col·lectiu. Així doncs, valents per caminar.

Durant aquesta setmana, el centre dels Països Catalans ha estat Prada, al Conflent, i, lògicament, la Universitat Catalana d'Estiu; el centre del pensament, el centre de la reflexió, del debat; un espai cultural, polític, social i lingüístic privilegiat dels Països Catalans.

Si el rector de la Universitat Catalana d'Estiu, i amic, el doctor Sobrequés, m'ho permet, voldria fer servir ara unes paraules seves a l'acte inaugural d'enguany en què definia la Universitat Catalana d'Estiu com: "Una universitat dels Països Catalans, de tots els Països Catalans, sense exclusió, tractant de vèncer recels, incomprensions allà on existeixen. Aquest és un tret bàsic. Sense ell avui no tindria sentit seguir el camí. És un camí dur, farcit d'entrebancs, d'obstacles de tota mena, però és el nostre camí."

Doctor Sobrequés, hi estic d'acord, i és un honor, doncs, com a president del Parlament, cloure aquesta edició número 41 de la Universitat Catalana d'Estiu, pel que és i pel que representa en l'imaginari col·lectiu de la nació catalana. Agraïxo, sincerament, a tots vostès la invitació per compartir aquest acte i també vull felicitar la Universitat Catalana d'Estiu per aquest compromís ininterromput, pel rigor acadèmic, per l'esperit cívic, per la pluralitat i per la llibertat de parlar i debatre. De la mateixa manera, també vull agrair

públicament la complicitat i la col·laboració inestimable d'aquesta vila, de Prada.

Prada avui és punt de referència principal d'una nació de més de 12 milions de persones, persones que actualment pertanyen a diversos estats, però que estan unides per un vincle més fort que qualsevol frontera política: unides pel patrimoni comú, per la cultura catalana, per la llengua que ens agermana, pel present complex, i també per les nostres aspiracions de futur; persones que conformen, que conformem una àrea social i econòmica potent, amb personalitat pròpia dins la nova Europa i el nou món del segle XXI.

Més enllà de les fronteres estatals, tenim paisatges comuns, tenim reptes comuns, i penso que, cada cop més, som conscients que el nostre futur passa per la capacitat de col·laborar, de generar sinergies, de sumar esforços a favor d'objectius també comuns, ja sigui en el marc de les comunicacions, de l'energia, del comerç, de la cultura, etcètera.

Col·laborar, cercar complicitats des de les institucions polítiques i de govern, des de la societat civil, des de les universitats, des del món associatiu, des del món empresarial. Tenir sempre present el que ens uneix, de Salses a Guardamar, de Fraga a Maó i l'Alguer.

El concepte de l'economia de la identitat és un bon exemple d'aquest valor afegit de què els parlo. El món cultural..., les comunitats culturals, les societats organitzades al voltant d'una cultura pròpia, sobretot expressen la seva singularitat, i ho fan per mitjà de la producció cultural que és, en el fons, un punt de vista. Una part fonamental de les identitats col·lectives té a veure amb el fet que hi hagi un punt de vista compartit, un mínim comú denominador que es reflecteix en un mateix punt de vista. És a dir, una mateixa plataforma des de la qual es mira el món.

I en el cas de la cultura catalana, podem dir amb orgull i veu alta que hem fet grans aportacions a la cultura universal, en tots els àmbits. Tenim el millor exemple d'això que dic justament en la figura de l'artista Josep Guinovart, a qui

la UCE homenatja enguany i que, a més a més, és protagonista d'aquest acte i una de les veus més autoritzades de l'art català contemporani.

Artista compromès amb aquesta terra i amb el temps que li va tocar viure, les seves obres sempre diuen alguna cosa, sempre tenen un missatge, una mirada, una idea que Guinovart volia fer arribar al públic. Justament aquesta és la característica que el diferenciava de la resta dels pintors de la seva generació: l'equilibri perfecte entre contingut ideològic i discurs estètic, entre compromís social i investigació formal.

Permetin-me reprendre el fil del fonament que compartim, de la dimensió social, patriòtica i política d'aquest sentiment que ens uneix: la nació catalana del segle XXI. Una nació que volem sòlida, creativa, articulada, amb força a l'interior, que progressa, que innova, que ha de ser capaç d'adaptar-se als canvis.

L'actual vicepresident del Govern, Josep-Lluís Carod-Rovira, ho explicava de la següent manera en una conferència titulada 'El patriotisme social, motor de construcció nacional', i deia: "La nostra realitat de nació sense estat, de poble que s'ha fet i refet ell mateix al llarg de la història, en circumstàncies adverses, ens posiciona molt bé per continuar construint-nos, renovant-nos, reforçant-nos, lluny de posicions rígides o inalterables amb el pas del temps. Només comptem amb nosaltres mateixos i aquest 'nosaltres' sempre hi és." Doncs bé, la nació catalana és avui una nació en construcció, una nació que anem fent; és l'avui, però també és el futur que compartirem.

En aquest sentit us encoratjo a perseverar, a seguir en el camí de donar a conèixer la realitat dels Països Catalans, a impulsar-la i a donar-hi aire nou, a encarar-la al futur, a no defallir.

La vitalitat dels Països Catalans, de la llengua catalana, de la seva dinàmica econòmica, social, política i cultural és perfectament comparable a la de moltes altres nacions reconegudes i admirades. Tenim capacitat, lideratge i excel·lència en molts camps. Tenim una agricultura de qualitat, en crisi greu,

però una agricultura de qualitat que podria ser absolutament competitiva; tenim una indústria amb alt valor afegit; tenim una biomedicina capdavantera; tenim artistes excepcionals en tots els àmbits; tenim bones experiències d'integració social i tenim una llengua pròpia potent, una llengua que dóna una literatura d'alta qualitat, una llengua que té una presència importantíssima a la xarxa.

Tenim tot això, que són signes d'identificació propis, del futur que tenim com a nació i que són, a més a més, bones eines per sortir de la crisi. Els conflictes generen canvi, oportunitats, creixement. Sapiguem-ho aprofitar. I en certa manera, la història ja ens ha preparat per a l'actual context de crisi i de globalització. Per a nosaltres és un escenari ple d'oportunitats, tenim molt a oferir al món.

Som una nació oberta que, a diferència d'altres, no es caracteritza per voler imposar. Nosaltres ens caracteritzem per voler ser.

El debat polític d'aquests dies, d'aquest estiu, com bé saben, està centrat en la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut. De fet, no sé ben bé si el debat polític o el debat mediàtic. I avui a Prada, amb tota la solemnitat, una vegada més vull aprofitar per reclamar unitat, unitat de país en aquesta qüestió; unitat de país perquè alguns han insinuat que Catalunya patirà una derrota en funció de la sentència del Tribunal Constitucional. Sigui la que sigui la sentència del Constitucional, Catalunya no patirà cap derrota. La derrota només la patirem si nosaltres mateixos no som capaços de posar-nos d'acord amb els límits que no estem disposats a traspassar. Aquesta seria la pitjor derrota.

Personalment, no renuncio, en cap cas, a tenir un dia –i a més a més, si pot ser no gaire llunyà– una constitució pròpia, una constitució com tenen tots els estats. Ara per ara no és així. Ara per ara tenim un estatut, la nostra constitució. I l'Estatut no és una llei orgànica més de l'Estat. L'Estatut és la principal llei per la qual es regula el govern, l'autogovern del Principat de Catalunya.

I quan la principal llei d'un país és atacada, és qüestionada, quan es vol retallar o reinterpretar, és evident que cal respondre. I un país fort és aquell que respon

de manera unitària. Si no ho fem així, ens equivocarem i segurament que el poble de Catalunya no ho entendrà.

No podem caure en el parany de la batalla partidària ni en el càlcul fàcil de vots en funció d'aquella acció o d'aquella altra. S'ha acabat o s'hauria d'acabar ja que uns catalanistes anessin contra uns altres catalanistes a partir de fets concrets i vinculats amb l'Estatut. Unitat de les forces polítiques catalanes, resposta unitària de les institucions i de la societat civil. És el poble el que ha d'actuar com a poble. No ens podem permetre cap altre escenari.

Segurament que hi han qüestions més tàctiques i més complexes, però en el moment que estem vivint tampoc és que vinguin ara mateix al cas. Segurament que el moment, la transcendència històrica del moment que estem vivint no la podem mesurar ara mateix, el temps donarà perspectiva i sabrem què hem fet bé i què hem fet malament.

En qualsevol cas, el que sí que tinc clar és que en aquests moments Catalunya es pot reubicar, Catalunya pot tornar a ser un país emergent, Catalunya pot ser un dels països líders, una de les nacions líders en aquesta Europa del segle XXI. I és fonamental per a això que siguem capaços d'interpretar i saber llegir el moment històric que estem vivint.

I és fonamental perquè aleshores la ciutadania de Catalunya veurà com el país avança, com es modernitza, com millora els serveis de l'estat del benestar, com, en definitiva, estableix les bases per construir el futur de la nació.

Acabo amb un desig de futur, un desig que no és altre que que l'encarem amb la riquesa d'allò que conservem del nostre passat, amb els instruments del present i amb els somnis i les esperances que encara han de venir. Fem política, fem cultura, fem vida, fem nació.

Moltes gràcies, i l'enhorabona per aquesta edició.